

De collectieve vrijwilligersverzekering

tekst Ronald Hetem cartoon Albo Helm

VRAAG

Kan ik mijn verzekering opzeggen, nu er een collectieve vrijwilligersverzekering is?

ANTWOORD

Het eenvoudige antwoord op de vraag is: nee. Maar wat u dan wél moet doen, ligt ingewikkelder. De collectieve verzekering biedt organisaties namelijk wel kansen. Vrijwilligersorganisaties kunnen profiteren van deze regeling door afspraken te maken met de eigen verzekeraar.

Het is niet eenvoudig uit te leggen wat de gevolgen zijn voor de verschillende vrijwilligersorganisaties van de collectieve vrijwilligersverzekering die gemeenten afsluiten. Om daar inzicht in te krijgen, zetten we een aantal zaken voor u op een rijtje. U moet zelf bepalen wat dat voor gevolgen heeft voor uw eigen organisatie.

Aanbod aan gemeenten

Tijdens de algemene beschouwingen van 2008 is besloten dat de rijksoverheid voor vier jaar een bedrag van vijf miljoen euro in het gemeentefonds stort waarmee gemeenten de vrijwilligers kunnen verzekeren. Hierop is de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) gekomen met een aanbod aan gemeenten om de lokale vrijwilligers te verzekeren. Veel gemeenten

hebben hiervan gebruik gemaakt omdat ze nog geen verzekering voor de vrijwilligers hadden. Inmiddels hebben meer dan driehonderd gemeenten een verzekering via de VNG afgesloten. De andere gemeenten hebben geen vrijwilligersverzekering, of hebben een eigen aanbod dat niet via de VNG loopt. Deze laatste groep bestaat uit iets meer dan vijftig gemeenten; zij hebben polissen afgesloten bij verschillende verzekeraars. Deze polissen zullen op onderdelen verschillen.

VNG-polis

Verreweg de meeste gemeenten hebben dus een VNG-polis afgesloten. Deze bestaat uit de Basispolis waarop een gemeente ook nog een aanvullende Pluspolis kan afsluiten. De kosten voor de VNG-vrijwilligerspolis worden door de gemeenten betaald uit het gemeentefonds van de gemeente. Voor de Basispolis betalen de gemeenten € 0,125 per inwoner en voor het Pluspakket is dat € 0,25 per inwoner. De afspraken en bedragen met betrekking tot deze vrijwilligerspolis lopen voor een periode van drie jaar, daarna wordt gekeken of de rijksoverheid opnieuw geld wil uittrekken om de regeling te continueren.

Soorten verzekeringen

De Basispolis omvat een ongevallenverzekering, een persoonlijke eigendommenverzekering en een aansprakelijkheidsverzekering voor vrijwilligers.

De Pluspolis omvat aanvullend een aansprakelijkheidsverzekering voor rechtspersonen, een bestuurdersaansprakelijkheidsverzekering voor vrijwilligers, een verkeersaansprakelijkheidsverzekering voor rechtspersonen en een rechtsbijstandsverzekering voor vrijwilligers. Met uitzondering van de ongevallenverzekering geven de overige genoemde verzekeringen een secundaire dekking. Dat houdt in dat deze verzekeringen alleen dekking bieden voor zover de schade niet is gedekt door een andere verzekering, al dan niet van oudere datum. De VNG heeft met de verzekeraar afgesproken dat deze hierin het initiatief neemt bij de afhandeling. Voor de hoogte van de uitkeringen vindt u informatie op de site van de VNG: www.vngverzekeringen.nl.

Dekking

Organisaties hoeven zich niet aan te melden voor de verzekering. De VNG-vrijwilligerspolis kent geen registratie. Ook hoeft geen urenregistratie te worden bijgehouden door de vrijwilligersorganisatie, omdat elke vrijwilliger binnen een verzekerde gemeente die onder de definitie van vrijwilliger valt, is verzekerd. Er is geen sprake van een leeftijdsgrens, niet voor de dekking van de polis en niet voor een eventuele sommenuitkering. Vrijwilligers uit een verzekerde gemeente die vrijwilligerswerk doen in een niet-verzekerde gemeente zijn altijd verzekerd op de polis van de (verzekerde) woongemeente. De VNG-vrijwilligerspolis dekt heel Neder-

land. Incidentele grensoverschrijdende activiteiten voor vrijwilligers zijn in deze polis meeverzekerd (exclusief rampenbestrijding).

Mantelzorgers zijn maar voor een deel in de VNG-vrijwilligerspolis meeverzekerd. Zij kunnen gebruik maken van de ongevallen- en persoonlijke eigendommenverzekering. De overige verzekeringen zijn op hen *niet* van toepassing. Leerlingen die vrijwilligerswerk doen in het kader van de maatschappelijke stage zijn *niet* in de VNG-vrijwilligerspolis meeverzekerd, omdat leerlingen via de school verzekerd moeten zijn. Ook de vrijwillige politie en brandweer vallen buiten de dekking van de VNG-vrijwilligersverzekering.

Aansprakelijkheid

Voor organisaties is het niet verstandig de eigen verzekering op te zeggen. Via de VNG-verzekering zijn de vrijwilligers immers verzekerd. Er blijft altijd het

risico dat de vereniging of stichting wordt aangesproken op gebeurtenissen die niet direct het gevolg zijn of verband houden met het vrijwilligerswerk. Denk hierbij aan aansprakelijkheid voor het gebouw of de kantine. Losliggende tegels waar mensen over struikelen, vallende dakpannen of andere ongevallen als gevolg van mankementen aan het gebouw zijn niet meeverzekerd in de VNG-vrijwilligerspolis. Ook de leden van verenigingen zijn niet meeverzekerd: wanneer een lid schade toebrengt aan een ander kan de vereniging worden aangesproken (niet alle leden zijn per definitie vrijwilligers!). Dergelijke gebeurtenissen worden door de aansprakelijkheidsverzekering in de VNG-vrijwilligerspolis niet gedekt. Ook is de VNG-verzekering niet van toepassing op betaalde krachten, zoals coördinatoren en ondersteunende medewerkers. Organisaties met betaalde krachten dienen daarvoor een 'aansprakelijkheids-

verzekering voor beroepen en bedrijven' af te sluiten.

Bescherming

De financiële bijdrage van de Rijksoverheid voor de vrijwilligersverzekering is in eerste instantie bedoeld om vrijwilligers te beschermen tegen onverwachte kosten als gevolg van ongelukken of aansprakelijkheidstelling tijdens het vrijwilligerswerk. De belangrijkste reden om hiervoor geld vrij te maken was dat vrijwilligers niet allemaal verzekerd waren. In gemeenten die een vrijwilligersverzekering hebben hoeft door de eigen organisatie geen vrijwilligersverzekering afgesloten te worden. Dit is een onderhandelingspunt voor organisaties om de kosten van de polis bij de eigen verzekeraar te verlagen. In deze onderhandelingen kan worden meegenomen dat meer dan 90 procent van de gemeenten inmiddels een vrijwilligersverzekering heeft afgesloten.